

Analiza achizițiilor publice în satul Sălcuța 2019 - 2020

Notă de limitare a responsabilității

Această publicație a fost elaborată în cadrul proiectului „Informează, abilitază și acționează! Societatea civilă pentru o mai bună guvernare bugetară în Moldova”, care este implementat de Centrul Analitic Independent „Expert-Grup”, în calitate de partener principal, în consorțiu cu Fundația Konrad Adenauer (KAS, Germania), Centrul pentru Studii Est-Europene (CSEE, Lituania) și Institutul pentru Politici și Reforme Europene (IPRE). Proiectul este cofinanțat de Uniunea Europeană și Fundația Konrad Adenauer. Opiniile exprimate aparțin autorilor și nu reprezintă neapărat punctele de vedere ale Uniunii Europene și Fundației Konrad Adenauer.

Achizițiile publice în satul Sălcuța 2019-2020

În cadrul proiectului *Informează, abilitează, și acționează! Societatea civilă pentru o mai bună guvernare bugetară în Moldova* a fost efectuată o analiză a achizițiilor publice locale pentru anii 2019-2020.

Unul dintre scopurile acestui exercițiu de analiză a fost evaluarea principiilor generale care stau la baza cheltuielilor publice: competiția între companii, tratamentul egal și nediscriminatoriu al participanților, transparență și integritate în organizarea achizițiilor și utilizarea eficientă a fondurilor publice. Documentul prezintă datele principale ale achizițiilor efectuate de către primăria din Cantemir, dar și problemele și provocările cu care se întâlnește primăria în organizarea procesului de achiziții publice.

Documentul nu examinează legalitatea și corectitudinea procedurilor de achiziții și nu a avut drept scop identificarea eventualelor acte de corupție.

I. Date Generale

În anul 2019 a fost organizată o achiziție publică în valoare de 500 mii lei, iar în anul 2020 au fost desfășurate 4 achiziții publice în valoare totală de ~ 4,1 milioane lei. Procurarea alimentelor pentru grădiniță, dar și alte cheltuieli, au fost raportate ca achiziții de valoare mică.

Tabelul 1. Achizițiile din anul 2019 și 2020

Obiectul contractului	Suma	Anul
Reparația sistemului de încălzire al grădiniței	429 000 lei	2020
Reparația și reconstrucție a fostului gimnaziu	3 070 000 lei	2020
Procurarea mobilierului pentru grădiniță	218 400 lei	2020
Reparația străzilor (pietriș)	350 000 lei	2020
Reparația străzilor Vasile Alecsandri și Sf. Maria	500 000 lei	2019

Procedurile de achiziții utilizate au fost:

- Cererea ofertelor de preț - 80%
- Licitațiile deschise - 20%

Licitație electronică:

- Da 40%
- Nu 60%

Pentru determinarea celei mai avantajoase oferte din punct de vedere economic, primăria din Sălcuța a utilizat criteriul cel mai mic preț pentru toate cele cinci achiziții.

II. Reparația drumurilor în localitate

În perioada 2019-2020, primăria a organizat 2 proceduri de achiziții pentru reparația drumurilor din localitate.

Achiziția din 2019, prin care s-a planificat repararea străzii V. Alecsandri și Sf. Maria, a avut un buget de 500 mii lei. Pentru aceasta au concurat 6 companii, iar câștigătorul, compania Autocaravana a oferit 407 mii lei, cu 8 mii lei mai puțin decât a doua cea mai ieftină ofertă.

Pentru achiziția din 2020, prin care s-a cumpărat pietriș cu buget de 350 mii lei au concurat 9 firme și s-au efectuat 3 runde de licitații. A câștigat compania „S.C. KASS EXPO INTERNATIONAL CORP S.R.L.” cu o ofertă de 268 mii lei. Pentru această procedură au fost depuse 3 întrebări minore de clarificări.

III. Lucrări la grădiniță

În anul 2020 s-au făcut reparații la sistemul de încălzire al grădiniței și s-a procurat mobilier la grădiniță.

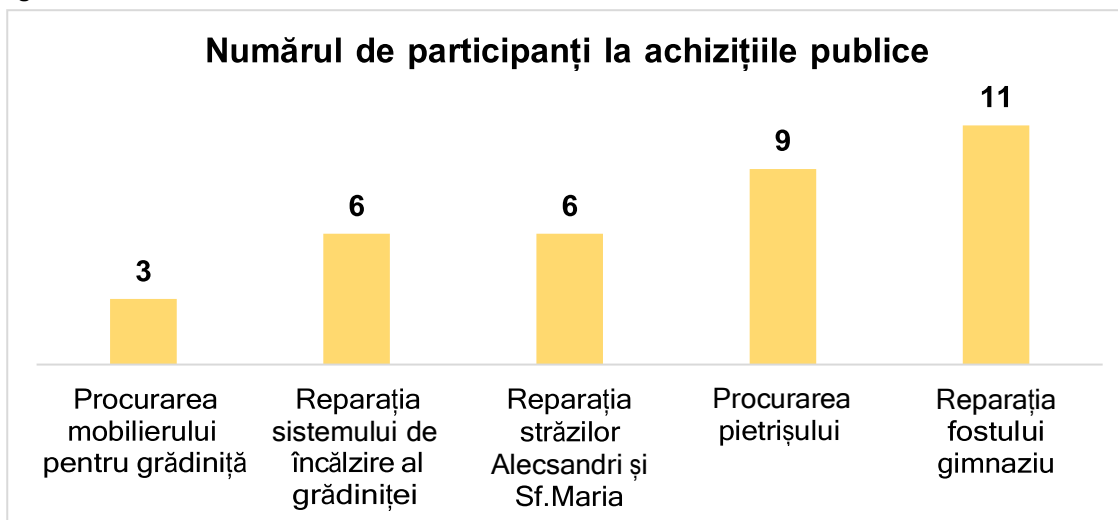
Pentru reparația sistemului de încălzire au concurat 6 firme, câștigătoare fiind „SRL AM SISTEME”, cu oferta de 332 mii lei, fiind al doilea cel mai mic preț. Prima ofertă, de 305 mii lei de la „Delta Forta Securitate” a fost refuzată pe motiv că nu a fost respectată documentația de atribuire și din lipsa de practică a companiei în efectuarea acestor gen de lucrări.

Pentru procurarea mobilierului au concurat 3 firme, câștigătoare fiind „Taticol SRL”, cu oferta de 111 mii lei, fiind oferta cu cel mai mic preț. Pentru această procedură au fost 8 întrebări de clarificare, inclusiv feedback referitor la documentele pregătite pentru procedură (DUAE).

IV. Gradul de concurență a achizițiilor publice

Numărul de achiziții publice este unul destul de redus pentru a putea trage concluzii definitive privind gradul de competiție. Cu toate acestea, la cele 5 proceduri de achiziții din ultimii 2 ani, nivelul mediu de concurență a fost de 7 companii, unul relativ ridicat. De asemenea, ofertele de preț au variat destul de mult, majoritatea cu peste 1000 lei. Suma totală a contractelor atribuite a fost de 2,8 milioane lei sau 62,4% din suma totală bugetată, ceea ce sugerează o oarecare competiție sănătoasă ce are ca efect economisirea resurselor bugetare.

Figura 1.

Un alt potențial indicator și beneficiu al concurenței în procesul de achiziții este diferența de preț dintre suma bugetată pentru proiect și suma alocată companiei câștigătoare, ceea ce indubitabil înseamnă economii la buget. Suma alocată este calculată incluzând TVA.

Obiectul contractului	Suma bugetată	Suma alocată companiei	% din suma alocată
Procurarea mobilierului pentru grădiniță	218 400 lei	110 532 lei	51%
Reparația sistemului de încălzire al grădiniței	429 000 lei	332 340 lei	77%
Reparația străzilor Alecsandri și Sf. Maria	500 000 lei	406 973 lei	81%
Procurarea pietrișului	350 000 lei	267 500 lei	76%
Reparația fostului gimnaziu	3 070 000 lei	1 730 891 lei	56%

V. Transparența achizițiilor publice

Durata medie pentru depunerea ofertelor la achizițiile publice lansate de primărie este de 14 zile. Termenul cel mai mare înregistrat a fost de 30 de zile (reparația sistemului de încălzire al grădiniței), iar cea mai scurtă a fost de 8 zile (procurarea pietrișului).

Primăria satului Sălcuța nu are pagină web pentru publicarea informațiilor de interes public privind achizițiile publice la nivel local.

O parte din datele listate mai sus sunt disponibile pe portalul www.e-licitatie.md, dar exercițiul de căutare nu este unul ușor și necesită timp adițional, dar și cunoașterea acestor

sisteme de către cetățenii interesați. Astfel, lipsa unei centralizări a informației privind achizițiile publice efectuate de către primărie îngreunează accesul cetățenilor, reprezentanților societății civile și a altor părți interesate și nu permite efectuarea unei analize comparative sau stabilirea unor tendințe la nivel local.

VI. Componenta grupurilor de lucru

La nivelul primăriei din Sălcuța în perioada 2019-2020 au activat 2 grupuri de lucru:

- Un grup de lucru este format din 12 persoane. Primarul orașului este președintele grupului. Reprezentanții societății civile nu fac parte din grupul de lucru pentru achiziții. Componenta grupului de lucru variază în dependență de obiectul contractului.
- Un alt grup de lucru a fost instituit în cadrul proiectului „Extinderea și modernizarea grădiniței Ghiocel”. Grupul de lucru pentru lucrările la grădiniță e compus din 15 persoane, printre care reprezentanți ai primăriei, antreprenori locali, membri ai societății civile, educatori, părinți și elevi.

VII. Concluzii și recomandări

1. În 2019 și 2020 satul Sălcuța a făcut achiziții importante, în special în domeniul reparațiilor drumurilor și al grădiniței. S-a observat o semnificativă diferență între sumele bugetate și cele atribuite, diferența ajungând la 1,7 milioane lei (48%). În cadrul achizițiilor s-a răspuns rapid și profesionist la întrebările de clarificare.
2. Două din cele 5 achiziții publice analizate au fost făcute în format electronic. În condițiile în care tot mai multe servicii și procese sunt digitalizate, se recomandă creșterea treptată a utilizării licitațiilor electronice.
3. Recomandăm ca primăria Sălcuța să publice pe canalele lor de comunicare cel puțin informații despre achizițiile mari. De asemenea, este indicat ca la început de an să fie publicat raportul pentru achizițiile din anul precedent, dar și planul pentru achiziții pentru anul curent.
4. Totodată, este important ca autoritatea să depună eforturi pentru includerea și reprezentanților societății civile/coalitiei locale ca și membri cu drept de vot consultativ. Astfel, primăria poate face apel la cetățeni să aplice în grupul de lucru cu două zile până la data-limită de depunere a ofertelor (Articolul 14, alin.5 din legea 131/2015 privind achizițiile publice). Pe lângă transparență, procesul achizițiilor publice este astfel și o modalitate de a implica cetățenii, crescând încrederea în autoritatea publică locală.
5. Pentru determinarea celei mai avantajoase oferte din punct de vedere economic, primăria din Sălcuța a utilizat criteriul cel mai mic preț pentru toate achizițiile publice efectuate în ultimii 2 ani. Ar fi recomandabil ca să fie utilizate și alte criterii cum ar fi costul cel mai mic. Sunt multe bunuri care deși ar putea avea un preț inițial mai mare, totuși generează costuri

mult mai mici pe întregul ciclu de viață. Un preț mai mic ar putea, dimpotrivă, însemna un cost mai mare la finalul vieții aceluși bun. Luarea în considerare a aspectelor de mediu, de întreținere, de utilizare, de casare și reciclare este importantă atunci când dorim să creștem eficiența banului public și durabilitatea achizițiilor publice.